

Maunulapolun hankesuunnitelma

Tiivistelmä

Työssä on kehitetty hankesuunnitelman malli, jota on tarkoitus soveltaa viher- ja virkistysalueiden rakennushankkeissa yleisesti. Asiakirja toimii malliasiakirjana. Jokainen luku alkaa kursiivitekstillä, jossa määritetään luvun sisältö yleisesti. Lisäksi asiakirjassa esitetään erityisesti Maunulapolun rakentamishankkeen suunnittelua ohjaavat kriteerit ja sitovat tavoitteet.

Rakentamishanke on saanut alkunsa asukasaloitteesta ja se liittyy Helsingin vanhuspalveluohjelman tavoitteisiin vanhusten elämän laadun kohottamiseksi. Reitti edistää ikäihmisten liikkumista luonnossa myös talviaikaan. Säännöllisen liikunnan avulla saadaan useita myönteisiä terveysvaikutuksia, kuten parantunut lihasvoima ja liikkumiskyky, luuston vahvistuminen, verenkierron paraneminen, nivelten liikkuvuuden paraneminen ja mielialan koheneminen. Muina tavoitteina ovat hyvän maisemakuvan luominen ja viihtyisyys.

Työssä on kehitetty ikäihmisten liikkumista tukeva perusliikkumisreitistön malli, joka esitetään lyhyesti. Se koostuu viidestä osasta: hoitolaitoksen tai palvelutalon sisäpiha, perusreitti eli pihapolku, lisäreitti eli luontopolku, pitkäreitti eli kuntopolku sekä hyötyliikkuminen. Tarkemmin kuvataan kolmen, julkisille viheralueille sijoittuvan reittityypin suunnittelun, rakentamisen ja ylläpidon tavoitteet.

Kolmelle polkutyypille esitetään yksityiskohtaiset esteettömyyden, turvallisuuden, viihtyisyyden, kauneuden sekä käytön ja ylläpidon yleiset laatuvaatimukset. Ne perustuvat aikaisemmin laadittuihin esteetöntä ympäristöä käsitteleviin ohjeisiin, kaupunkien yleisiin kunnossapitoluokituksiin sekä hankkeen aikana kerättyihin kokemuksiin. Laatuvaatimukset ovat yleisesti esimerkkিতavoitteita sekä tässä rakennushankkeessa sitovia tavoitteita, joita pyritään mittaamaan.

Maunulapolku toteutetaan Helsingin Maunulaan Suursuon puistoon. Suunnitelma-alueesta kuvataan tärkeimmät suunnitteluun vaikuttavat tekijät: alueen vahvuudet, heikkoudet, mahdollisuudet ja riskit keskeisten suunnitteluun vaikuttavien osatekijöiden suhteen. Esitetään keskeinen lähdemateriaali, ympäristön arvokohteet sekä arvio hankkeen ympäristövaikutuksista. Arvio alueen teknisestä rakennettavuudesta kuvataan omassa luvussaan.

Maunulapolku valmistuu lokakuussa 2001. Kohteen toteutumista arvioidaan hallinnollisena ja rakentamishankkeena. Lopputuotteen onnistumista arvioidaan käyttäjätutkimuksen avulla.

1 Hankkeen tausta ja tavoite

Luvussa kuvataan hankkeen taustat ja tavoite sekä käsittely. Esitellään hankesuunnittelua ohjaava työryhmä. Kuvataan tausta-aineiston keruutavat. Kuvataan hankkeen vuorovaikutusmenetelmät ja tiedotus.

Hanke on saanut alkunsa asukasaloitteesta. Salme Kurjen esittämä "Vanhusten kuntopolku" sai kunniainiamaininnan vuonna 1997 Helsingin kaupungin julistamassa ideakilpailussa, joka koski lähialueiden asunto- ja ympäristörakentamista.

Hankkeen tavoitteena on mahdollistaa vanhuksien ympärivuotisesti esteetön liikkuminen ja viihtyminen Maunulan Suursuon puiston alueella. Hanke liittyy Helsingin kaupungin vanhuspalveluohjelman tavoitteisiin vanhusten elinympäristön parantamiseksi, aktiivisuuden tukemiseksi ja elämän laadun kohottamiseksi. Työssä on haluttu erityisesti toteuttaa Maankäyttö- ja rakennuslain ympäristön hoitoa koskevaa pykälää 167, jolla tavoitellaan mm. hyvää kaupunkikuvaa ja viihtyisyyttä. Polun hankesuunnitelman laatiminen on osa laajempaa tarkastelua, jossa määritellään yleistä rakennushankkeiden toimintamallia, laatukriteerejä ja sitovia tavoitteita viher- ja virkistysalueita varten.

Hankesuunnitelman laatimista ohjasi työryhmä, jossa projektia johti Seppo Hiekkala HKR/ Viherosasto. Muut jäsenet olivat Väinö Castrén HKR/ Kehittämissyksikkö, Helsingin vanhusneuvosto, Sirpa Tikka HKR/ Viherosasto, Salme Kurki aloitteentekijä ja asukasedustaja, Irma Saarela Helander-säätiö sekä Bengt-Vilhelm Levón Levón & Blomqvist Oy. Suunnitelman ovat laatineet LT-Konsultit Oy:stä Elina Regårdh, Henry Lindgren ja Kimmo Rönkä.

Työn kuluessa on järjestetty yhteistyössä Maunula-foorumin kanssa yksi avoin keskustelutilaisuus, johon osallistui noin 30 henkeä sekä Helander-kodin lähimaastossa vammaisjärjestöjen edustajien kanssa kävely, johon osallistui yhteensä 13 henkeä. Lisäksi on haastateltu vapaamuotoisessa keskustelussa neljää Helander-kodin aktiivisesti liikkuvaa asukasta. Terveyskeskuksen kodinhoitajien kautta on haastateltu kotihoitoa tarvitsevia vanhuksia. Lisäksi on kyselty vapaamuotoisesti mielipiteitä mm. ympäröivien laitosten edustajilta. Hankkeesta on laadittu lehdistötiedote, ja se on uutisoitu neljässä sanomalehdessä sekä yhdessä radiohaastattelussa. Tiedote on ollut luettavissa myös Maunula-foorumin www-sivuilla.